

Mottó:

A jelen lehetőségei a jövő értékei

Új (?) utak egy horgászvíz komplex hasznosításában

(Eredmények vs. nehézségek: „A maconkai modell”)

Dr. Dérer István – KHP/HOP parlamenti nyílt nap, Budapest, 2012.06.05.

Bevezető

- Öko**lógia: élőlények és környezet kölcsönhatása (...)
- Öko**nómia: ésszerű gazdálkodás (...)
- Kompatibilis: összeférhető, összeilleszthető (...)
- Komplet: teljes, hiánytalan, egész (...)
- Komplex: több tudományág módszereit, eredményeit felhasználó (...)

Forrás: Bakos F., Idegen szavak és kifejezések szótára 2002, kivonat

Ezen mozaikból íme a tézis, amely egyben szintézis:
**Tudományos alapon végzett ésszerű gazdálkodással
az ember és természeti környezete (szinte) teljes
mértékben és tartósan összeférhetővé tehető!**

Egy kis KHP-analógia 1.

A közös halászati politikát a helyes kormányzás következő elvei vezérik:

- A felelősségek egyértelmű meghatározása (...) nemzeti és helyi szinteken;
- (...) tudományos szakvéleményeken alapuló döntéshozatali folyamat (...);
- (...) az érdekeltek széles körű bevonása (...) a koncepciótól a megvalósításig;
- összeegyeztethetőség (...) a környezetvédelmi, szociális, regionális, fejlesztési, egészségügyi és fogyasztóvédelmi politikával.

Forrás: A Tanács 2371/2002/EK rendelete 1. cikk (2), kivonat

Egy kis KHP-analógia 2.

Halászati terület:

olyan terület, amely tó- (...) **parttal** (...) rendelkezik, és jelentős mértékű foglalkoztatást biztosít (...)

A halászati területek **fenntartható fejlesztésére** irányuló intézkedések az alábbiakra törekednek:

- e területek társadalmi és gazdasági prosperitásának fenntartása, valamint hozzáadott érték létrehozása (...);
- a tevékenységek diverzifikálása (...) új munkahelyek létrehozása révén; (...) hozzáadott érték létrehozása (...);
- (...) a turizmussal kapcsolatos infrastruktúra és szolgáltatások támogatása; környezetének védelme vonzerejének fenntartása érdekében (...) együttműködés fenntartása (...).

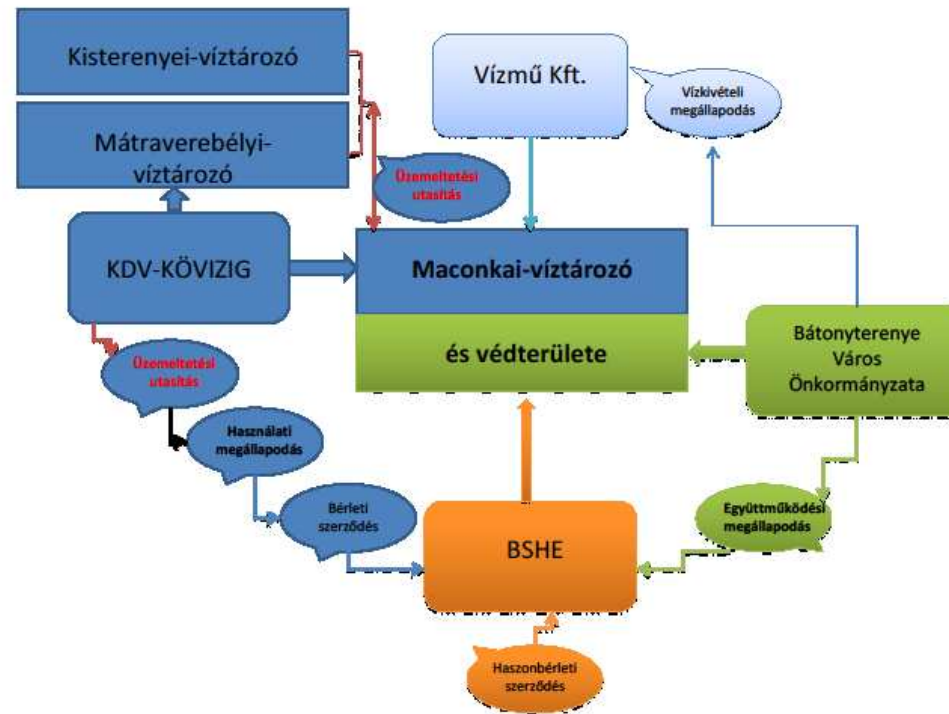
Forrás: A Tanács 1198/2006/EK rendelete 3., 43. cikk (2), kivonat

A szereposztásunkról

- A **víztározó** kizárólagos tulajdonosa: Magyar Állam
- → Fő tulajdonosi jogok gyakorlója: MNV Zrt.
- → Vagyonkezelő, vízügyi üzemeltető: KDV-KÖVIZIG
- Illetékes, érintett, felelős, **védterület** részének tulajdonosa: Bátonyterenye Város Önkormányzata
- → Pénzügyileg érdekelt: helyi Víz- és Csatornamű Kft.
- Halászati **és rekreációs** hasznosító, **védterület** részének tulajdonosa : Bátonyterenye-Maconkai Szabadidő- és Sporthorgász Egyesület (BSHE)
- *... és még sokan mások – főleg a közvetlen költségviselő (=vásárló; részben egyesületi tag, részben vendég) magyar és külföldi állampolgárok*

(Össze)függések

Hasznosítási alapvetések

- Első az **árvízvédelem**: a tározó Bánytereny bel- és külterületét, a térség lakóinak vagyonát védi.
- Második prioritás az **ivóvíztermelés**hez szükséges nyersvíz lehetőség szerinti folyamatos biztosítása.
- Harmadik, járulékos elemként jelenik meg a **rekreáció**, azon belül pedig nevesítve a szabadidős- és sporthorgászati hasznosítás, mint lehetőség.

Két kötelesség és egyben kötelezettség, egy lehetőség.

De ki is a legnagyobb fenntartási költségviselő?

A helyi hasznosító – mert ez a létérdeke!

Mindez először önerőből, pályázatokból, majd az eredmények okán helyi-, később a megyei Önkormányzatok támogatásával...

Előre, vagy visszafelé?

A BSHE rendeltetése, elemi érdeke és működésének célja is a tartós hasznosítás.

E cél eléréséhez eszközként is szükséges

- az egységes és biztonságos természeti és épített környezet, mint **turisztikai attrakció**,
- a sokszínű élővilág, benne a halállomány,
- a fejlett helyi szolgáltatási infrastruktúra,
- a folyamatos és reális marketing, az alkalmazkodás;
- valamint az attrakciót napról-napra felértékelő és látogatásukkal fenntartó **állampolgárok** tartós jelenléte (forgalom, bevétel) és
- a **transzparens, stabil szabályozási, felügyeleti környezet**.

Ha a kitűzött cél teljesül, akkor a víz és védterülete a valós forgalmi nagyságrendnek megfelelő jelentőségű, *komplex* környezetvédelmi-, vízügyi- és idegenforgalmi *fejlesztési területté* válhat!

Mit is kellett megoldani?

- A tulajdoni rendezést, a teljes parti sáv védelmét.
- Az árvízi kapacitás megőrzését, a kisvízi biztonság fokozását.
- A vízminőség javítását, a felhalmozódott iszap eltávolítását.
- Biológiai szűrőmező kialakítását.
- A biológiai sokszínűség megőrzését, ivadékbölcsők, védett részek, „öko-szigetek” kialakítását.
- A halelűzások megakadályozását.
- A víz gravitációs és mechanikus keringetését.
- Az alapvető infrastruktúra, műtárgyak, partszakaszok kiépítését.
- A vagyonvédelem többemű megoldását.
- A helyben elérhető szolgáltatások folyamatos bővítését.

Mindezt a víz- és védterület mozaikszerű fejlesztésével, napi működés közben. Ismerős problémák, máshol is!

Halgazdálkodási tények

- A 1100 mázsás átlagos halállomány ellenére 49 halfaj bizonyított tartós jelenléte, érdekességként 23 féle pontyváltozat.
- Forgalomarányos és ütemezett évi telepítés 12-15 fajból, évi 500-700 mázsa között, mindez döntően tartós termeltetési megállapodások (*Isd. árukapcsolás jelentősége*) keretében.
- **Többpólusú együttműködés**, extenzív halnevelés (*előtározó*).
- **Speciális** elviteli **tilalmak**, napi-heti-éves mennyiségi, alsó-felső méretkorlátozások.
- Az elviteli átlagfogás tartósan 50-60 kg/tag/év (*30 db hal/év*).
- Őshonos hazai halfajok (*pl. aranykárász*, compó*) megmentési programja, ennek keretében monitoring és törzsállomány-tartás.
- Kísérletek (*pl. „tiltott” tokfélék*) a zártvízi horgászati hasznosítás irányában.

* Köszönet a SZIE munkatársainak és Lévai Ferencnek a projekt sikeréért

Horgásztatási tények

- Nyilvántartott létszám (2011.12.31.) 1396 fő, ebből gyermek 234, külföldi 237 fő.
- Évente átlagosan 10000 vendégforgász, a napijegyesek 70 %-a fog elvihető nemeshalat.
- Kb. 26000 vendégnap évente, vendégek 16 országból.
- 2500 helyfoglalásos vendégnap, többnapos túrák keretében.
- Évi 16-20 országos és nemzetközi verseny (EPBC) – *de mindig lehet valahol horgászni!*
- Folyamatos üzemelés (*teljes háttérszolgáltatás*), komplex és családbarát szolgáltatások, gyermek-horgásztábor.
- Szigorú szabályok és ellenőrzés (főállású halászati őrök, egykapus beléptetés, környezetvédelmi rendszabályok).**
- Hiteles monitoring**, nyilvános és teljes statisztika, e-hírleveles rendszer, Európa egyik legnagyobb interaktív rekordlistája (2012.06.04.: 1998 horgász 7861 rekordhala).

Tapasztalatok

- A fő bevételi potenciál (70%) a „hagyományos” vendéghorgász, aki el is viszi, s remélhetőleg meg is eszi a halat.
- Az elégedett, visszajáró napijegyesek adják a tagi expanzió alapját, őket ezért (is) becsülni kell. Egyesületi formánál azonban nem lehet cél a napijegyes horgásztatás túlsúlyra juttatása sem!
- A bojlis horgászat C&R nélkül nem fenntartható, a valós 15 %-os aránynál e felület sokszor nagyobbnak tűnik. A halat el nem vivő, egyéb sporthorgászok aránya szintén 15 % körüli. A halkíméletet nem csak előírni, hanem a gyakorlatban tanítani is kell.
- Egyre inkább úgy tűnik, a gyermekek felnőttkorban térnek jellemzően majd a horgászathoz vissza - ebben nem az egyesületek a hibásak.
- A médiamegjelenésekkel (ár-értékarányosság) még mindig nem árt óvatosnak lenni, továbbá középtávon már csak a valós alapokon nyugvó reklám jelent érdemi bevételt, a fentiek figyelembevételével.

Összegzés 1.

- A BSHE sikeresen működik, mert
 - Hazánkban, valamint nemzetközileg is ismert és elismert,
 - taglétszáma évről-évre növekszik,
 - szolgáltatásai folyamatosan bővülnek, miközben
 - az árakat relative a „földön” tudta tartani, sőt
 - 1999-től több száz MFt-ot fejlesztésre is tudott fordítani, így
 - a családbarát horgásztatás egyik központja és
 - a versenysport kiemelt hazai bázisa lett.
- Ennek a sikernek ára is van, ez az ismertetett proaktív stratégia, kapcsolatosan a hosszútávú pénzügyi-hitelezési „előremenekülési” technika, így a felelős gazdálkodás folyamatos fenntartásának kényszere.
- A valódi siker mindenkor a tagság és a vendégkör bizalmán alapul!

Összegzés 2.

- A „maconkai modell” tartósan és sikeresen akkor működik, ha
 - adott a céloknak megfelelő fejlesztési terület,
 - a feladatokhoz paraméterezett non-profit szervezeti modell,
 - vannak közéleti potenciállal rendelkező tenni akaró emberek,
 - így a működés valóban felelős, ezért kellően centralizált,
 - erős és tudatos a szervezeti kommunikáció és
 - persze a szerencse szerepe még így sem elhanyagolható.
- Tudomásul kell venni azt is, hogy a horgászegyesületek egyben piaci versenytársak is, ugyanis **a tagok nem egyesületet, hanem horgászati lehetőséget és kapcsolódó szolgáltatásokat vásárolnak.**
- A szabadidős horgásztatás és a horgászsport egységének és erejének kulcsa a **komplex, családbarát megközelítés**, a szolgáltatói szerep (így a társadalmi jelenlét) folyamatos bővítése, annak megfelelő kommunikációjával együtt.

Amit mi szeretnénk

- **Legalább ezer valódi horgászvíz és félmillió valódi horgász Magyarországon!**
- A horgászatnak az ökoturisztika önálló alágazataként történő elismertetése.
- A **halfogyasztás államilag összefogott ösztönzése**, átgondolt, stratégiai hasznosítói kapcsolat, a haltenyésztő szervezetekkel. Egészséges élelmiszerként **hal ÁFA mértéke csökkentendő.**
- Országosan egy (1) erős szövetség (*kamarai reláció, önálló /eredmény/érdekeltségű versenysport-szakágak, szakmailag független, ám támogatott Magyar Horgász*).
- Megyei/területi szövetségek számának és tevékenységének újragondolása (*kis egyesületek „szolgáltató inkubátorháza”, legnagyobb befizetőik fajsúlyosabb szerepe*).
- **Vízkezelő egyesületek** és víz nélküli egyesületek kötelezettségeinek, **támogatásának átgondolása** (*felelősség, jegyértékesítési láncok, forgalmi árukapcsolás*).

Javaslataink 2.

Horgászvíz definíció(k) megalkotása és azon belül annak jellege szerint a természetes, a természetközeli*, a mesterséges; valamint párhuzamosan a hasznosítás módja szerint a zárt-, a nyílt- és az intenzív víz főkategóriák létrehozása (**Isd. 1996. évi LIII. tv.*).

Ezen túl **akkreditált horgászvíz minősítési rendszer fokozatos bevezetése** (****), melynek alapja a horgászvíz szolgáltatásainak minősége.

Törvényi szabályozásra kerüljön, hogy a **horgászvíz és a vízpart hasznosítása nem elválasztható***.

A *tartósan állami tulajdonú* vizeknél legyen **államilag preferált a non-profit és közösségi hasznosítás**; a hasznosítás során kivont profit és az okozott kár az esetleges kártalanítási összeget csökkentse, a hasznosításhoz kapcsolt környezeti-, ökoturisztikai beruházás értéke azt növelje. **Ha az egyesületi forma támogatott, akkor az adó- és egyéb jogszabályok ne generálhassák más cégforma választását (arányosítás, visszaigénylés, adminisztráció)!**

Javaslataink 3.

A **horgászat gyakorlásához** szektortól, helytől, hasznosítótól és víztípustól függetlenül az **állami horgászjegy** legyen továbbra is szükséges. *Díjemelés csak akkor, ha annak bevétele a hasznosítók számára visszapályázható.* Kiadás a hasznosítótól, egyszerűen.

Horgászni csak horgászvízen legyen lehetséges.

Területi jegyet csak a hasznosító, vagy annak felelős megbízottja adhasson ki.

Az **állami fogási napló** szerepe és fenntartása e formában átgondolandó, de a valid, közvetlen hasznosítói statisztika szükségessége (*OHA-reform*) megkérdőjelezhetetlen.

A jelenlegi intézményesített kötelező állami **horgászvizsga megszüntetése**. A hasznosító előírt kötelessége és valódi anyagi érdeke az *általános* és az általa megalkotott *speciális* helyi szabályok ismertetése és betartatása. *Javasolt viszont az, hogy a horgászat több ország gyakorlatahoz hasonlóan (legalább fakultatív elemként) az alapfokú iskolai oktatásba beemelhető legyen.*

Javaslataink 4.

Nekünk nem kell állami „halkommandó”, mert jó gazdaként a maga hasznosító védi legjobban a saját vagyonát. Ám kötelezővé kell tenni számára a szükséges szakismeretek megszerzését, nagyobb vizeken pedig az állandó és képesített, jogi védelemmel rendelkező munkaerő alkalmazását is. *A tárgyi szabálysértési és büntető tényállásokat, azok büntetési tételeit az anyajog kódexei tartalmazzák a jövőben is.*

Az árvízvédelem mellett a természeti környezet védelme és a hasznosítás biztonsága érdekében **részletesebben szabályozandó az ún. kisvízi állapot** (környezeti változás, *Isd. aszályos évek*) is.

Összegezve a szereplők meghatározása és szerepköreik törvényi szintű újraelosztása: Hatóság (néha a több kevesebb), hasznosítói érdekképviselet és érdekvédelem, hasznosító, termelő, kereskedő; **a horgász, mint vásárló.** Egyben annak beismérése, hogy horgászvízen a „méregzöld” természetvédelem az emberi tevékenység fenntartása mellett **nem** lehetséges.

Szívesen látjuk Önöket!

www.maconka.hu
maconka@maconka.hu
Info: +36 30 229-5177

„A tiszta víz az élet bölcsője és egyben feltétele. Jövőnk, így gyermekeink érdekében is óvja a szennyeződéstől a természet benne rejlő, megismételhetetlen értékeit és védje környezetét!”

(A BSHE jelmondata)